

DE VROEGE GLAZENMAKER: VOORBEELD VAN NOG VEEL TE VERRICHTEN VELDWERK

Marten Zijlstra

Libellen kennen in toenemende mate een warme belangstelling vanuit de hoek van de Friese veldbiologie. Het aantal waarnemers, inventarisaties, maar ook publicaties in Twirre neemt toe en de eerste stappen voor de oprichting van een heuse Libellenwerkgroep Fryslân zijn gezet. Er is voldoende werk aan de winkel, getuige de hieronder gepresenteerde bijdrage over de Vroege glazenmaker; jubileumsoort namens de nieuwe, veelbelovende FFF Libellenwerkgroep Fryslân.

FFF-LIBELLENWERKGROEP

Door de toenemende belangstelling voor libellen in Fryslân kon een Friese libellenwerkgroep natuurlijk niet uitblijven. Op 20 maart van dit jaar kwamen in hotel Goerress te Akkrum een kleine 30 belangstellenden bij elkaar met als doel elkander als waarnemers beter te leren kennen, meer informatie uit te wisselen, afspraken te maken op het gebied van inventarisaties en eventueel de krachten te bundelen. Jaarlijks zal er een libellenavond worden georganiseerd. Ook het afgelopen jaar is er weer veel veldwerk verricht op het gebied van libellen verricht. In één van de komende Twirres zal daar aandacht naar uitgaan.

DE 'KYLPLAKBYTER'

De Vroege glazenmaker, in het Fries 'Kylplakbyter' genaamd, is niet de kleurrijkste soort libel uit de familie van de glazenmakers of *Aeshna*'s. Met z'n groene ogen, die zelfs in de vlucht opvallen en de licht-roodbruine kleur van het achterlichaam van zowel de mannetjes als de vrouwtjes, is deze libel eigenlijk alleen te verwarren met de Bruine glazenmaker die echter veel algemener en groter is.

Zijn Nederlandse naam heeft deze libel te danken aan de relatief vroege vliegperiode die tussen medio mei en eind juli valt, gemiddeld een maand eerder dan de andere glazenmakers. Vaak vliegt de Groene glazenmaker in de lengterichting van een sloot en verblijft daarbij op hooguit een paar meter hoogte boven het water. Het is

Vroege glazenmaker

foto: Marten Zijlstra

vooral een soort van laagveenmoerasen met verlandingsvegetaties.

INDICATORSOORT

Het voorkomen van de Vroege glazenmaker zegt veel over de kwaliteit van het milieu. Het is een echte indicatorsoort die hoge eisen stelt aan de waterkwaliteit en de helderheid van het water. De Vroege glazenmaker lijkt zich uitsluitend voort te planten in wateren met een goed ontwikkelde oevervegetatie en veel waterplanten. De eieren worden in drijvende waterplanten afgezet.

HET VASTGELEGDE EN VAST TE LEGGEN VOORKOMEN

De Vroege glazenmaker is in Fryslân vooral bekend van natuurgebieden (bijv. op de Delleboersterheide bij Oudeberkoop, in de Lendevallei, Rottige Meenthe, Alde Feanen), maar wordt ook daarbuiten waargenomen. Tussen 1990 en 1997 is een landelijk inventarisatieonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van libellen. Het 'Ferbân foar oare bisten' van de FFF heeft hieraan een niet geringe bijdrage geleverd. Komend jaar zal bij De Vlinderstichting de atlas verschijnen waarin de waarnemingen zullen worden gepresenteerd. Helaas vallen veel waardevolle ontdekkingen op het gebied van libellen in Fryslân buiten de boot,

nu de aandacht voor libellen in Fryslân pas de laatste jaren sterk toeneemt. De Libellenwerkgroep van de FFF denkt dan ook serieus na over de

mogelijkheden speciaal voor Fryslân een actueler en meer gedetailleerd overzicht te maken van het voorkomen van libellensoorten. Een prima

doel voor nog veel nuttig en vooral plezierig veldwerk. Werk aan de winkel dus voor de FFF-Libellenwerkgroep.

Marten Zijlstra, FFF-Libellenwerkgroep Fryslân, Lauermanstrjitte 22, 9251 BB Burgum (tel.: 0511-462637)
